UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij & || Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e || XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.

Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Eckius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

Visual Library

De Ezechiele ſemꝑ dixi et ſcholaſtici ꝯcedunt. oĩa opa bona attribui deo. qd habes quod nõ accipiſti: tñ per hoc coopatio libe:arb: a gr̃a adiuti nõ tollit. De Origene. verũ eſt in libro de prin: poſuit quedã erronea. ideo. b. Hierony: eoſdẽ libros cribrauit. attñ locũ allegatum velut catholicũ reliquit intactum. Quare clariſſ: d. d. videtis mentẽ meam nunq̃ȝ fuiſſe aliã. q̃ȝ qd voluerim libe: arbi: ex ſe poſſe in malũ. ſed non poſſe ex ſe in bonũ niſi a gratia adiutũ. erectũ. tractũ. et impulſum. Quare quo ad dignitatẽ gratie contra im pbos pelagia nos. in re nunq̃ȝ diſſenſim⁹. et per hec volo mentẽ meam expoſitã. et doctores ſcholaſticos defenſos in materia de obice.

Caroloſtadius.

¶ Ad primũ quid ſentiunt ſcholaſtici remitto lectorẽ ad queſtiones quib: queritur de actiuitate libe: arbi: et de attritione et contrit:

¶ Ad ſecundũ et. 14. placet mihi qd et vltimũ dictum doctoris fuit. q libe: ar: ex ſe non põt in bonum niſi gr̃a erectũ. tractũ. ⁊ impulſum. pulchra eſt ⁊ vera ſententia ⁊ laus deo. Qd diſpoſitio precedens ſit gratia iuſtificãs mihi placet. vellem tñ vt eo noĩe abrogato vteremur vocabulo per quod ſpiritus ſanctus in ſcripturis nobis loquitur.

¶ Ad tertiũ placet mihi ſimiliter q facere qd in ſe eſt. abſolute non habendo reſpectũ ad deũ. ſit peccare.

¶ Ad Hiero: dico vt in priori diſputatiõe. q ipſe vtit hac auctoritate apl'i ad Philip: 2. deus eſt qui opatur in nobis velle et opari. modo velle eſt primũ et initiũ bonoꝝ operũ. adeo q Eccleſi: dicũt hoc deũ abſq̃ȝ nobis opari in nobis

¶ Ad Bern: de cõſenſu qñ dicit ipſum eſſe ptim a deo ꝛc. dico q corrupte allegatur imo dicit eſſe totũ cõſenſum ad deo. et totũ in libero arbitrĳ.

¶ Ad. 12. qd pricipalit remouere obicẽ ſit actiui: tribuere lib: arbi: nõ eſt magnum incõueniens. ſi vſus loquendi in ſcriptura eſſet receptus.

De alĳs conſulite boni.

Die veneris Decima quinta Julĳ mane hora ſeptima.

Scopus.

Juſtum peccare in bonis operibus.

Caroloſtadius.

¶ In noĩe dñi noſtri Jheſu chriſti. Secundã ꝯcluſionẽ egregĳ. d. d. ſupbam. impiam. blaſphemã et hereticã. qñquidẽ manifeſtis ſcripturaꝝ auctoritatib⁹ et Eccleſi: precib: repugnantẽ. demoliturus directo gladio aggrediar. nõ dolis. non falſis auctoritatũ aſſumptionib⁹. non fallaci impudentia neq̃ȝ dicaci loquacitate. queadmodũ Egre: d. d. ſolet. Contra ꝯcluſionẽ eius ſecundã que incipit Etſi peccata venialia ſint quottidiana. iuſtum tñ ſemꝑ peccare in bono ope etiam bene moriendo negamus ꝛc. Oppono auctoritatẽ Eccleſi: 7. quo ſcribitur Non eſt homo iuſtus in terra qui faciat bonũ et non peccet. apertus eſt textus q is qui bonũ facit peccat. Cõcluſio doctoris aduerſat huic auctoritati. ergo heretica. reſpondeat ergo. d. d.

Eckius.

¶ In noĩe tuo dulcis Jheſu amen. Contra chriſtianiſſimã concluſionẽ meam temerarius pater grauitatis theolo: oblit⁹. et ſuo capiti innitens adduxit vnũ locum Eccleſi: 7. cui dicit conclu: meã aduerſari. Rñdeo tanta veritate ꝯcluſionẽ meam eſſe fulcitam. vt non poſſit nõ ſuſpectus eſſe de falſitate qui eã aduerſet. et textus allegatus non eſt contra concluſionẽ. niſi acceptus ſecundũ falſam intelligentiã. Unde fateor non eſſe hoĩem qui faciat bonum quin talis homo etiã peccet. ſed non tunc peccat ſemꝑ qñ facit opus bonum. qd nuſqȝ reperiet. vel in ſacris lr̃is. vel in ſanctis pr̃ibus. et qd iſte ſit ſenſus ſcrip: ⁊ iſta

ſit intelligētia. adduco b. Hierony: lib. 1. cōtra Iouinianū col: 4. Non q̄d ſemper ſed aliqñ peccauerūt. ꝓ hoc facit Hier: etiā ibidem q: hō conſtitut⁹ in hac vita. ſubiectus eſt vicijs. Et gloſſa interline: ꝓ loco cōcordante adducit illud q: om̄es peccauerunt ⁊ egēt gr̄a dei. quare ſapiens voluit hominē facientem bonū etiam aliqñ peccare. ⁊ q̄d ille ſit verus ſenſus ⁊ catholicus ſcripture non quē extraxit d. Andreas ꝓ ſua temeritate. adduco ei Augu: qui eius ceruicem premat li. 2. de peccatoꝝ remiſſi: ca. 20. ex quo conſicitur etſi quiſq̄ in hac vita eſſe potuiſſet. qui virtute ita proficeret. vt ad tantam plenitudinem iuſticie ꝑueniret. qua nullū omnino haberet peccatum. fuiſſe tn̄ eum antea peccatorē vn̄ in iſtam nouitatē vite conuerteretur. non eſſe dubitandū. Quare cōcors eſt ſacre ſcripture et ſanctorū pr̄m ſententia. nullū eſſe tā iuſtum qui faciat bonū. quin aliqñ peccet. vel peccauerit. niſi impijſſime dicat ⁊ blaſphemet ſanctum Laurentiū peccaſſe in craticula et ſanctū Andream ⁊ ſanctū Petrū in cruce. cum tn̄ eccleſia canat illud pſalmi de S. Laurentio pſal: 17. igne me examinaſti ⁊ non eſt inuenta in me iniquitas. Quare d. Andreas a ꝓcacitate maledicentie abſtineat. et ſicut grauē theologū decet honeſta verborū contentione veritatē hoc pacto querat. vt inuenire poſſit.

Caroloſtadius.

¶ Cum .d.d. fatetur non eſſe hominē qui faciat bonū quin talis peccet. ſed non tunc peccat ſemꝑ qñ facit opus bonū. Oppono ei de eadem auctoritate ꝑ dictū Ambroſij de pniā. q̄d ſcriptura vniuerſaliter loquens dʒ vl̄r intelligi et non reſtringi ꝑ capita humana. mō textus allegat⁹ Eccle: 7. vl̄r dicit abſq̄ limitatiōe non eſt homo iuſtus qui bene faciat ⁊ non peccet. non dicit qñq̄. nō dicit poſtea. ſed ſimplicit̄ qui bū faciat ⁊ non peccet. ergo dʒ intelligi vniuerſaliter de quolibet bū faciente. Nec obſtat q̄d adductū eſt ꝑ Augu: q̄m pro intelligentia Auguſtini remitto iudices ad capita ꝓcedētia et ſeqn̄: in lib: 2. de peccatorū meritis. Itē ad caput. 6. de ſpū ⁊ l̄ra. Ad librū de perfectione iuſt: ex quib: facile intelligēt q̄d egre d.d. vl̄ corrupte citat Augu: vel non intelligit. De Hiero: videbo locū allegatū ſi recte citatus ſit. hoc ſcio Hiero: in libro aduerſus Pelagi: abſolute hāc auctoritatē aſſumpſiſſe. et nōnullas alias coaptaſſe ex quib: infertur quod hō qñ bū facit peccat. Utitur etiā auctoritate Dauidis pſal: 142. vbi ſic legimus et non intres in iudiciū cū ſeruo tuo q: nō iuſtificabitur in conſpectu ois viuēs ſiue vt habet hebraica veritas. Non fac me venire in iudiciū. q: dophot ſcd̄m aliquos hebreos verbū tranſitiuū eſt ſecundi ordinis vel tertij hoc eſt. non fac me venire in iudicium. q: non iuſtificabitur in cōſpectu ⁊c̄. Ecce clarus eſt textus q̄d Dauid qui habet teſtimoniū ſanctitatꝫ non vult venire in iudiciū diuinū. ob id quod non iuſtificatur in ꝯſpectu omis viuens. ſed ſi gloſſa d. docto: eſſet vera. ſequeretur quod iuſtus abſq̄ tremore ⁊ timore vellet ire ad iudiciū dei et poſſet. vtpote tūc. qñ aliquod bonum opus facit et nō peccat. hoc autē q̄ ſit impudens dictū. quod iuſti velint ſe conſpectui diuino ꝓſentari iudicandos patet intellectorib: ſacrarū literarum.

¶ Deinde q̄d d.d. aſſumpſit de Sancto Lauren: Andr: et Petro poſtea dicetur qñ de morte ſanctorū tractabitur. hoc tn̄ adijcio quod vox eſt martyrū prout Auguſ: dicit pſal: 115: ois homo mendax hanc vocem ꝓferūt ſi non voce ſaltē corde ſancti martyres. hinc eſt quod Chrūs ad mortem iturus dixit. dn̄e ſi eſt poſſibile tranſeat a me calix iſte. verum tn̄ non ſicut ego volo ſed ſicut tu vis. defectū illum renitentis nature voluntatis in martyrib⁹ morituris pro Chriſto aſſumpſit ⁊ vt Augu: dicit deleuit. ita quod reniſum huiuſmōi deus non imputet ſanctis martyrib⁹ licet habeant. Nec obſtat auctoritas pſal: non eſt inuēta in me iniquitas. q: tribulatio ignis et ꝑſecutio extinguit iniquitatem. Poſt tn̄ iniquitas etiam capi ꝓ peccato criminali quod Auguſt: dicit pſal: 18. Et ſi quis vellet poſſet ita r̄ndere ad auctoritatem pſalmographi. Iuſtos in vere